

Nederlandse Bond van Correspondentieschakers

Handleiding Correspondentieschaak

Vooraf

Voor actuele informatie en aanmelding als lid zie de informatie op de website van de NBC, www.correspondentieschaken.nl

Meer informatie over correspondentieschaken, schaaksoftware en databases is te vinden op de website van de NBC onder links www.correspondentieschaken.nl/links

Waarom Correspondentieschaak?

Er zijn verschillende redenen om correspondentieschaak te gaan spelen. Meestal is het een combinatie van de volgende factoren:

1. In je eigen tempo een partij spelen.
Sommige clubschakers verruilen op een gegeven moment het bordschaak voor het correspondentieschaak als ze bijvoorbeeld niet meer elke week willen spelen maar wel op hoog niveau competitief willen blijven schaken.
2. Opbouwen van een openingsrepertoire.
Je hebt alle tijd om uit te zoeken hoe het zit met de theorie. Reeds in de opening analyseer je veel en hierdoor kun je een bijdrage leveren aan de moderne openingstheorie. Logischerwijs heb je hier ook in je bordpartijen veel profijt van. Veel openingnieuwtjes komen van correspondentieschakers.
3. Verbeteren van spelinzicht.
Correspondentieschaak is zeer geschikt om het begrip van openingen te verbeteren of het spelinzicht in midden- en eindspel te vergroten.
4. Het spelen van de perfecte partij.
Omdat in het correspondentieschaak beide partijen geruim de tijd hebben om hun partijen te analyseren zijn correspondentieschaak partijen van zeer hoog niveau. Ze worden over het algemeen niet ontsierd door blunders of zwakke zetten die bij bordschaak voortkomen uit tijdnood, het missen van een bepaalde voortzetting etc.
5. Het spelen tegen internationale tegenstanders.
De correspondentieschaak gemeenschap is zeer internationaal; juist omdat fysieke afstand geen belemmering is wordt vaak in international toernooien gespeeld tegen tegenstanders over de gehele wereld. Correspondentieschakers vinden de contacten met internationale spelers vaak een van de charmes van correspondentieschaak.

Hoe begin ik?

Om met correspondentieschaak te starten is zeer eenvoudig:

1. Meld je aan bij de NBC; het lidmaatschap voor het eerste jaar kost €10,- en is voor jeugdspelers gratis.
2. Maak een account aan bij de ICCF; dit is de internationale federatie van correspondentieschaakverenigingen. Alle partijen worden gespeeld via de webserver van de ICCF.
3. Meld je aan voor een toernooi door op New Events te klikken. Beginnende spelers kunnen starten in de open klasse van de ICCF die doorlopend start. Sterke bordspelers kunnen het best contact opnemen met de wedstrijdleiding van de NBC.

Hoe werkt het?

1. Al je partijen worden gespeeld via de webserver van de ICCF. Als je inlogt op de website met je account gegevens krijg je een overzicht van je partijen, bedenkijd etc.

Home > My games

My games

These are the games you are currently playing or have recently finished. To remove a finished game from the list, go to the game and close it.

Status	Opponent	Last move	Since	Event	Time left	Opponent time left
Opponent leave	Staroske, Dr. Uwe	48.a7	5/12/2013	GER-NED	48 days	14 days
Your turn	Tashkov, Rumen	32..Ra7	5/9/2013	BUL-NED 2012	118 days	51 days
Waiting	Catt, Peter	26.Rf1	5/19/2013	BFCC-50 B	124 days	24 days
Waiting	Nedoma, Petr	25..Rd8	5/11/2013	BFCC-50 B	125 days	21 days
Your turn	Macayo, Ricardo Luis	41..Kh8	5/20/2013	BFCC-50 B	166 days	223 days
Your turn	Schulz, Günter	38..Nd7	5/11/2013	BFCC-50 B	127 days	140 days
Waiting	Dearnley, Andrew	39..Rxd7	5/18/2013	BFCC-50 B	188 days	107 days
Waiting	Jasiński, Mirosław	43.Rc6	5/16/2013	BFCC-50 B	239 days	153 days
Waiting	Grayland, Stan J.	41..Bg4	5/18/2013	BFCC-50 B	197 days	187 days
Waiting	LePage, Claude	43.Kd4	5/14/2013	BFCC-50 B	183 days	181 days
Your turn	Pheby, Ian M.	23.Bb2	5/20/2013	BFCC-50 B	142 days	19 days
Your turn	Strautins, Uldis	21..Ra2	5/12/2013	BFCC-50 B	84 days	82 days
Your turn	Clement, Paul	33.Rxa5	5/19/2013	BEL-NED 2013	166 days	164 days
Waiting	Clement, Paul	29.Rea1	5/19/2013	BEL-NED 2013	112 days	112 days

>Customize

2. Zodra je tegenstander een zet doet ontvang je een automatische email. Je eigen zetten kun je invoeren op de ICCF website.

**INTERNATIONAL
CORRESPONDENCE CHESS
FEDERATION**

NEW IN CHESS
SUBSCRIBE NOW!

Home

ICCF

About ICCF
Nations & Zones
ICCF Officials
ICCF Congresses

Tournaments & games
Calendar of Events
New events
Tables and results
Live games
ICCF Games Archive

Rules, Ratings & Titles
ICCF Rules
ICCF Ratings
ICCF Titles

Playing
My games

Administration
Create event
Event list
Registrations
Mailings
Time report
NF results
Create user
Unconfirmed accounts
Suspensions

Help
ICCF Helpdesk

Home > Tables and results > België-Nederland > Board 1 > Game

Event	Game	Board	Email
België	Clement, Paul (2296)		164 days 24:00

1.e4 c5 2.Nf3 e6 3.d4 cxd4 4.Nxd4 a6 5.Bd3 Bc5 6.Nb3 Ba7
7.Qe2 Nc6 8.Be3 Bxe3 9.Qxe3 Nf6 10.Nc3 d6 11.O-O b5
12.Be2 O-O 13.g4 b4 14.Na4 Rb8 15.g5 Ne8 16.Kb1 e5 17.h4 Qc7
18.c4 bxc3 19.Nxc3 Nb4 20.Nd5 Nxd5 21.Rxd5 f5 22.f3 Be6
23.Rd2 a5 24.Rc1 Qf7 25.Rcc2 g6 26.Nc1 Qb7 27.Bc4 Bxc4
28.Rxc4 fxe4 29.Rxe4 Qf7 30.Nb3 Rb5 31.Rd3 Ng7 32.Ra4 Qf5
33.Rxa5

* Message received:

Home

ICCF

About ICCF
Nations & Zones
ICCF Officials
ICCF Congresses

Tournaments & games
Calendar of Events
New events
Tables and results
Live games
ICCF Games Archive

Rules, Ratings & Titles
ICCF Rules
ICCF Ratings
ICCF Titles

Playing
My games

Administration
Create event
Event list
Registrations
Mailings
Time report
NF results
Create user
Unconfirmed accounts
Suspensions

Help
ICCF Helpdesk

Home > Tables and results > België-Nederland > Board 1 > Game

Event	Game	Board	Email
Nederland	Oudheusden, Willem Adrianus (2364)		166 days 22:09

Your move:

Offer draw Resign

>Cancel >Submit

Outgoing message:

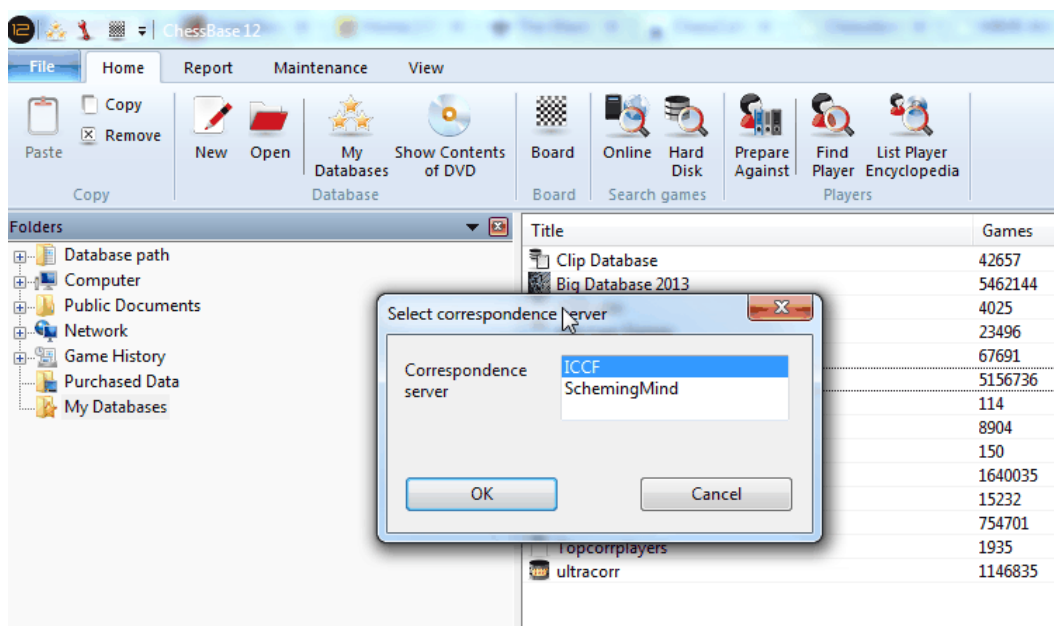

Log in

You are currently logged in as Oudheusden, Willem Adrianus.

Een zet doe je door de zet in te voeren of het stuk te verslepen (instelbaar in je instellingen). Ook kan een bericht aan de tegenstander worden ingevoerd, een remiseaanbod gedaan, of de partij kan worden opgegeven. Nadat Submit wordt aangeklikt wordt nog om een bevestiging gevraagd (Confirm). Dit om eventuele foutieve invoer te kunnen corrigeren. Pas nadat de zet bevestigd is, wordt deze aan de tegenstander verstuurd en is deze definitief.

Met Chessbase kan ook direct worden ingelogd op de ICCF server (File - Open - Correspondence server games). Vervolgens kunnen vanuit Chessbase partijen worden gedownload en zetten worden gedaan.

The screenshot shows the ChessBase 12 application window. The 'File' menu is open, and the 'Open' option is selected, which has triggered a 'Select correspondence server' dialog box. In this dialog, a list of servers is shown, with 'ICCF' highlighted. Other servers listed include 'SchemingMind', 'Clip Database', and 'Big Database 2013'. The background window shows a table of databases with columns for 'Title' and 'Games'.

Title	Games
Clip Database	42657
Big Database 2013	5462144
	4025
	23496
	67691
	5156736
	114
	8904
	150
	1640035
	15232
	754701
Topcorrplayers	1935
ultracorr	1146835

Wat heb je nodig?

Om te beginnen is alleen een internetverbinding nodig. Correspondentieschakers maken daarnaast veel gebruik van computerprogramma's om partijen voor te bereiden of te analyseren. De volgende programma's worden hierbij gebruikt:

1. Chessbase of een ander **schaakdatabase** programma. Hiermee kunnen eigen partijen en analyses worden bewaard en partij databases met partijen van tegenstanders worden geraadpleegd. Gratis alternatieven zijn Arena en Scid. Een ander commercieel database programma is Aquarium. Dit programma biedt zeer geavanceerde analyse mogelijkheden maar vereist tijd om onder de knie te krijgen.
2. **Databases:** Correspondentieschakers maken voornamelijk gebruik van databases met correspondentieschaakpartijen vanwege het hoge niveau. Hierin staan vaak partijen van tegenstanders dus deze vormen een goede basis voor de openingsanalyse. De beste manier om te starten zijn de partijen uit het archief van de ICCF te downloaden; deze zijn gratis toegankelijk voor leden en van kwalitatief zeer hoog niveau. Daarnaast kunnen partijdatabases worden gekocht bij Chessbase of gratis worden gedownload bij The Week In Chess. Kijk op de NBC website onder links. Tot slot kan gebruik worden gemaakt van eindspel databases (tablebases). Dit zijn databases met eindspelposities. Er zijn verschillende soorten tablebases en welke je nodig hebt hangt af van het schaakdatabase programma of de schaakengine.
3. **Engines:** Een schaakprogramma, ook wel engine genoemd. Correspondentieschakers maken vaak gebruik van verschillende engines omdat veel schaakprogramma's hun eigen speelstijl hebben en dus verschillende zetten suggereren. Verder heeft elke engine zijn sterktes en zwaktes, bijvoorbeeld in het eindspel. Twee zeer sterke schaakengines die gratis te downloaden zijn zijn Stockfish en Houdini 1.5. Sterke commerciële engines zijn Houdini 3, Komodo en Rybka. De sterkte van schaakprogramma's wordt bijgehouden op ratinglijsten.
4. Last but not least de computer. Alle bovengenoemde programma's zijn op Windows computers te gebruiken. Slecht nieuws overigens voor Mac gebruikers, want lang niet alle schaakprogramma's zijn voor de Mac verkrijgbaar. Correspondentieschakers investeren vaak in een snelle computer met meerdere cores. Dit heeft vooral effect op de rekensnelheid van de schaakengine; snelle computers hebben minder tijd nodig om dieper te analyseren.

Tips voor het spelen

Hoe nu een correspondentieschaakpartij te spelen? In ieder geval niet de computer aanzetten en alle zetten laten doen. Hoewel schaakprogramma's vandaag de dag zeer sterk zijn is dit niet voldoende om tegen meer ervaren correspondentieschakers te winnen. Bovendien is er weinig aan! In het moderne correspondentieschaak draait het juist om de interactie tussen mens en machine; weliswaar worden engines gebruikt om zetten te suggeren en varianten te analyseren, maar het is juist de combinatie met het menselijk schaakinzicht dat het verschil maakt.

Een aantal tips:

1. Analyseer in de voorbereiding de partijen van je tegenstander. In deze fase kun je kijken of er bepaalde zwaktes in het repertoire van je tegenstander zitten of dat er juist varianten zijn waarin je tegenstander zeer ervaren is en die je wilt vermijden. Partijen van tegenstanders vind je veelal in het ICCF partijarchief.
2. Analyseer wat de resultaten zijn van een openingsvariant die je wilt spelen en of je partijen van sterke correspondentiespelers kunt vinden die je als leidraad kunt gebruiken in een bepaalde opening. Ook moeite waard is om de speelstijl van je tegenstander te bestuderen. Hoe wint of verliest hij zijn partijen? Ziet hij vaak diepe offers over het hoofd die de computer niet zo vaak op waarde inschat? Speelt hij graag een open of gesloten stelling? Wat is zijn FIDE-rating?
3. Analyseer altijd meerdere zetten. Ook als er een voor de hand liggende voortzetting is, verdient het aanbeveling om een aantal alternatieven te analyseren. Soms geven deze strategisch voordeel op de langere termijn, en dat is iets wat schaakprogramma's vaak niet goed beoordelen. Het analyseren van meerdere varianten is uiteraard ook nuttig om de stelling beter te begrijpen.
4. Let op bij de overgang van midden- naar eindspel of bij versimpeling van de stelling. Schaakprogramma's geven vaak een voordeel bij eindspelen die theoretisch remise zijn. Bij afwikkelingen is het daarom zaak goed te beoordelen of er sprake is van echt voordeel of niet.
5. Neem de tijd! Het is soms verleidelijk snel te zetten om er vervolgens achter te komen dat je tegenstander net iets beter of dieper gekeken heeft dan jij.
6. Laat de computer rekenen als je druk bent met andere dingen (zoals slapen) en analyseer actief als je wel tijd hebt. Nadat de computer lang hebt gerekend kun je de varianten die worden aangegeven kopiëren naar je annotatie. Dit is handig wanneer je actief gaat analyseren.
7. Blijf op de hoogte van de hedendaagse theorie. Volg topperspartijen, download de TWICs, abonneer je op Chessvibes Openings, New In Chess Yearbook, Chessbase Magazine of Chesspublishing.
8. Probeer de engine beter leren te begrijpen. In wat voor stellingen is hij goed, en in wat voor stellingen niet? Wat soort dingen zijn lastig in te schatten voor een engine? Wat zijn de zwaktes/sterktes van een specifieke engine?

Veelgestelde vragen

1. Hoe sterk moet ik zijn om met correspondentieschaak te beginnen?
Tegenwoordig kan eigenlijk iedereen die schaken leuk vindt en de basisprincipes begrijpt starten met correspondentieschaak. Was het vroeger nog zo dat alleen zeer sterke spelers de top konden bereiken, is dat tegenwoordig door het gebruik van de computer veranderd. Goede schakers met spelinzicht en doorzettingsvermogen kunnen

ver komen!

2. Hoe lang duurt een partij?

Het standaard speeltempo bij correspondentieschaakpartijen is 10 zetten in 50 dagen, dus gemiddeld vijf dagen per zet. Afhankelijk van de fase waarin de partij zich bevindt zal sneller of langzamer gespeeld worden; de opening gaat vaak snel. Complexe stellingen vragen meer tijd. De bedenktijd wordt opgespaard, dus er is vaak meer dan genoeg tijd om de partij rustig te analyseren. Een partij duurt gemiddeld 6-12 maanden, soms korter en soms langer.

3. Hoeveel partijen tegelijkertijd spelen?

Startende spelers worden aangeraden in een toernooi te starten en 6 partijen tegelijkertijd te spelen. Zeer actieve spelers spelen soms wel 20-30 partijen tegelijkertijd, maar dat valt over het algemeen af te raden omdat er dan te weinig tijd is om je goed in een partij te verdiepen.

4. Gaat het er dan niet om wie de beste computer heeft?

De engines van vandaag zijn nog steeds niet perfect en hebben hun tekortkomingen. Zoals hierboven te lezen valt, zijn er veel factoren die je resultaat positief kunnen beïnvloeden. Om een goede partij te spelen is een goede interactie tussen mens en machine zeker noodzakelijk.

5. Wordt niet alles remise?

Het is inderdaad lastig om het verschil te maken als je tegenstander goed speelt. In elke opening zijn er echter nog kritische varianten waarin het nog niet helemaal duidelijk is of zwart overeind kan blijven. Soms kom je al snel uit de opening en moet je alles zelf verzinnen in een stelling waar nog veel op het bord staat. Het schaakspel is complex genoeg om een tegenstander te overspelen die enkele foutjes maakt of niet genoeg geduld heeft.

6. Hoe kan ik wereldkampioen worden?

Nederland heeft een reputatie hoog te houden met vier wereldkampioenschappen. Elke speler kan meedoen aan de WK-cyclus van de ICCF. Als startende speler zijn er twee routes:

- Deelname aan de promotie toernooien van de ICCF. Winst in achtereenvolgens de Open, Higher en Master Class geeft recht op een kwalificatieplaats in de voorronden van het wereldkampioenschap. De WK-cyclus bestaat vervolgens uit halve finales, het kandidaten-toernooi en tot slot de finale.

- Deelname aan het Nederlands Kampioenschap. De winnaar van het NK ontvangt een kwalificatieplaats in de halve finales van de WK-cyclus.

Nog meer vragen?

Je kunt altijd contact opnemen met de NBC door het sturen van een email aan info@correspondentieschaken.nl of door contact op te nemen met een van de bestuursleden www.correspondentieschaken.nl/contact.